

Психологічна компетентність полягає у знаннях майбутніх учителів-філологів психології, психологічних особливостей учнів, уміння визначати рівень розвитку, позитивно впливати на їх вдосконалення та саморозвиток.

Психологічна компетентність включає в себе вміння адекватно оцінювати власні здібності, можливості, індивідуальні особливості; вибирати ефективні варіанти поведінки залежно від ситуації; долати різні критичні життєві ситуації тощо.

Лінгвістична компетентність майбутніх фахівців філологічних спеціальностей передбачає засвоєння знань з української мови, що є важливим чинником успішного вирішення завдань гуманітарної освіти, спрямованої на загальне піднесення духовності, виховання української ментальності, любові до рідного краю, мови, що інтегрує у собі розум, естетику нації, народні звичаї, традиції, загальнолюдські моральні якості й з'єднує сучасне народу з його минулим і майбутнім [2, с. 390].

Під комунікативною компетентністю розуміємо здатність особистості будувати власну мовленнєву поведінку відповідно до мети спілкування, будувати комунікацію з іншими людьми, здійснювати мовленнєву діяльність з дотриманням норм сучасної української літературної мови.

Педагогічна компетентність учителя-філолога – це «гармонійне поєднання предмета, методики й дидактики викладання, умінь і навичок (культури) педагогічного спілкування, а також способів і прийомів саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації [1, с. 16]».

Методична компетентність включає засвоєння учителями-філологами нових методичних і педагогічних ідей, освітніх підходів і технологій, володіння інноваційними методами, формами і способами організації навчання.

Культурологічна компетентність передбачає усвідомлення мови як форми вираження національних надбань, взаємозв'язку мови, історії та культури українського народу, формування мовної картини світу, оволодіння мовним етикетом, виховання бажання репрезентувати й утверджувати мову в європейському просторі тощо.

Таким чином, на основі аналізу наукової літератури ми розглянули поняття «професійна компетентність» та визначили її найважливіші структурні компоненти.

Список використаних джерел

1. Симоненко Т. В. *Професійна комунікативна компетенція вчителя-словесника. Рідна школа.* 2004. № 9. С.12-16.
2. Семенов О. М. *Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : Монографія.* Суми : ВВП «Мрія»-1» ТОВ, 2005. 404 с.
3. Юрійчук Н. Д. *Професійна підготовка майбутніх вчителів української мови та літератури в умовах модернізації вищої освіти в Україні.* Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Чернігів. 2016. Вип. 137. С.80–82.
4. Юрійчук Н. Д. *До проблеми професійної підготовки студентів-філологів. Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Педагогіка». Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип.28. С.192–200.*

Т. В. Ярошевская

РОЛЬ КЛИНИЧЕСКИХ ЛЕКЦИЙ В СИСТЕМЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

В последние годы во многих высших учебных заведениях Украины проводится подготовка иностранных студентов с английским языком обучения. Так, на кафедре пропедевтики детских болезней Днепропетровской медицинской академии опыт преподавания англоязычным иностранцам составляет более 10 лет.

Учеными-специалистами по педагогике лекция рассматривается как организационная основа для всех учебных занятий, в том числе самостоятельных [3]. В то же время, в методической литературе высказываются неоднозначные мнения о

необходимости лекций. Сторонники традиционной формы преподавания видят ее преимущества в том, что лекция помогает в достаточно экономичной форме сконцентрировать информацию, предусмотренную содержанием дисциплины. Оппоненты этой точки зрения считают, что лекция не соответствует новейшим тенденциям подготовки специалиста, провоцирует репродуктивное обучение, в результате чего тормозится творческое самостоятельное мышление [3, 4]. Как известно, новой парадигмой образовательного процесса в высшей школе является студентоцентрированное обучение, которое, прежде всего, предполагает участие студента в обсуждении и совершенствовании образовательного контента [1]. Поэтому мнение студентов должно учитываться при принятии управленческих решений по повышению качества образования. Современные исследования, как отечественные, так и иностранные, относительно анкетирования студентов по многим вопросам организации лекционного преподавания, отличаются по выводам относительно продолжительности лекций, их наполнению, возможности свободного посещения лекций и даже необходимости чтения лекций вообще [5, 6]. Однако самым распространенным в литературе является мнение, что отказ от лекций снижает научный уровень подготовки студентов, нарушает системность и равномерность работы в течение семестра [2, 4].

Имея целью усовершенствование преподавания клинической дисциплины пропедевтика педиатрии на кафедре, качественное обучение будущих врачей, их конкурентоспособность, повышение рейтинга учебного заведения, мы в ходе настоящего исследования уделили внимание проблемам качественного представления лекционного материала, наполнению лекционного контента, а также провели анализ данных анкетирования англоязычных студентов-медиков по оценке качества лекций и путей улучшения системы лекционного преподавания. Исходя из собственного опыта преподавания учебной дисциплины пропедевтика педиатрии, на кафедре был создан англоязычный лекционный контент для студентов-иностранцев. В ходе исследования изучению подлежала точка зрения студентов на качество лекций и пути их усовершенствования. Результаты анкетирования, проведенного среди 185 студентов-третьекурсников (преимущественно, из Индии, Израиля, Египта, Нигерии) о качестве лекционного преподавания на кафедре, свидетельствуют о его позитивной оценке подавляющим большинством респондентов. Так, 84,9% оценили качество лекций по пятибалльной шкале на «5» или «4», 13,5% - на «3». Интересными и полезными назвали лекции 90,8% респондентов, однако 27,6% опрошенных студентов ответили, что не считают лекции необходимой формой обучения. Для улучшения лекционного обучения чаще всего опрошенные студенты высказывали предложения предоставить возможность пользоваться презентациями лекций во время самостоятельной подготовки, увеличить количество иллюстративных материалов по теме лекций, а также разрешить свободное посещение лекций.

Таким образом, хотя лекции являются хорошо изученной методической формой занятий, вопросы организации лекционного обучения остаются актуальными. Пути совершенствования лекционного контента заключаются в тщательном методическом и техническом обеспечении лекционных занятий, широком использовании инновационных технологий. Целесообразным является размещение полного лекционного контента на сайте кафедры для возможности самостоятельной работы с ним студентов. Основой этого контента должна быть четко структурированная, тщательно методически и технически подготовленная мультимедийная лекция с отлаженным механизмом обратной связи с аудиторией и широким использованием иллюстративных материалов.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1.Бахрушин В. *Університет і студент*. 2018. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1270-universitet-i-student>. 2.Лабій Ю.А. Удосконалення методів представлення лекційного матеріалу для іноземних студентів. *Медична освіта*. 2019. №1. С. 18-21. 3.Максименко С.Д., Філоненко М. М. *Педагогіка вищої медичної освіти: підручник*. К.: Центр учбової літератури. 2014. 288 с. 4.Фіцула М. М. *Педагогіка вищої школи*. 2-ге вид., доповн. К.: Академ. видав. 2014. 456 с. 5. *Role of lecture in the modern education system / S. B. Kramar, D. I. Nasarova, M. Yu. Zharikov [et al.]*. *European Applied Sciences*. 2015. No 4. P. 22–24. 6. *Vincent K.H., Fallar Lau Robert, Friedman Erica. Characterizing the effective modern medical school lecture. Med. Educ*. 2015. V. 25 (2). P. 107–112.

O. V. Ivanova

HIGHER EDUCATION AS MAJOR SOCIAL INSTITUTION

Nowadays, the highly developed countries of the world are convincingly demonstrating the importance of the higher education system for the development and implementation of transformations. Higher education, as a phenomenon of socio-cultural reality, has enormous potential for the preservation and accumulation of knowledge, spiritual values and heritage of national culture. It plays a leading role in the identification of society and is the driving force for the economic development of any state.

The economic potential of a state is determined by the level of educational and scientific spheres development, the state of cultural and spiritual heritage. The reason is that it is based on the natural ability to accumulate knowledge, to generate new ideas, which become the main source for economic growth.

Higher education, which is the basic element of intellectual potential, is responsible for the society educational status, its capacity for development and self-improvement. The education system must meet the strategic goals of a society. Education should become a strategic resource for improving the well-being of people, securing national interests, strengthening the authority and competitiveness of the state in the international arena. However, the state of education, the pace and depth of transformation do not fully meet the needs of the individual, society and the state [3].

Special place in the education system of Ukraine is occupied by higher education institutions, which, first of all, must work for the future of a society. Higher education is designed to shape the nation's intellect and its future depends on it [1].

Based on the tasks of the education system as a social institution, three of its most important functions can be distinguished. The first is general and professional training of youth, the training of specialists, that is, one of the mechanisms for the development of productive forces of a society. The second is the reproduction and development of the social structure of a society. Thanks to the education system, people from one social community are transferred to another. Education in this aspect is an important channel of social mobility. P. Sorokin also draws attention to this function. Thus, he calls the institutions of education and upbringing a means of vertical social circulation, and the school system – a social elevator that moves in different directions among different segments of the population, depending on the type of a society [2, p.33-35].

Therefore, the role of higher education as a social institution lies in its ability to influence human development, to prepare individuals for active social activity. Equally important is the mechanism of transmission from generation to generation of social experience, knowledge, results of cultural and historical development of a society and sociocultural activity. These functions are subordinated to the main educational problem – individual socialization. Education differs from other social institutions in its orientation, content of activities, i.e. the functions already discussed above.